

**ТАВРІЙСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В.І. ВЕРНАДСЬКОГО
Навчально-науковий гуманітарний інститут
Кафедра публічного та приватного права**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Т.в.о директора навчально-наукового гуманітарного
інституту

Сергій ГУБАРЄВ

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЮРИДИЧНА ТЕХНІКА

Другий (магістерський) рівень вищої освіти

галузь знань 081 Право
(шифр та найменування галузі знань)

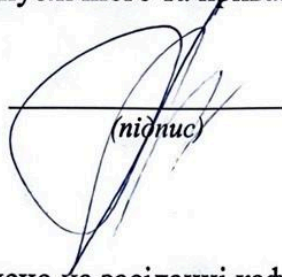
спеціальність 081 Право
(шифр та найменування спеціальності)

освітньо-професійна програма ОП «Право»
(назва однієї або декількох)

форма(и) навчання денна, заочна

КИЇВ 2023

РОЗРОБНИК силабусу доктор юридичних наук, старший дослідник,
професор кафедри публічного та приватного права

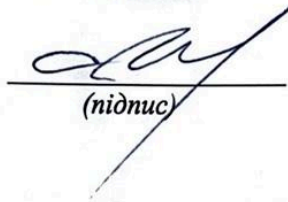
(підпис)

Лариса КРИВОРУЧКО

Розглянуто та схвалено на засіданні кафедри публічного та приватного права

Протокол № 1 від 22.08.2023

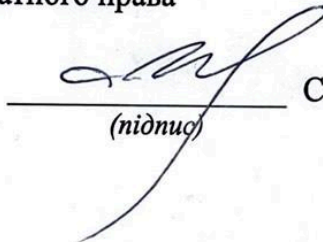
Завідувач кафедри

(підпис)

Сергій ГУБАРЄВ

Гарант освітньо-професійної програми «Право» другого (магістерського) рівня
вищої освіти кандидат юридичних наук, доцент, доцент, завідувач кафедри
публічного та приватного права

(підпис)

Сергій ГУБАРЄВ

Загальна інформація про навчальну дисципліну

1. Назва навчальної дисципліни, код в ОПП	Юридична техніка, ОК. 4
2. Статус навчальної дисципліни	Обов'язкова
3. Рік навчання, семестр у якому викладається дисципліна	2023 - 2024 н.р., 2 семестр магістратури
4. Обсяг навчальної дисципліни (кількість кредитів, загальна кількість годин (аудиторних за видами занять, самостійної роботи здобувача вищої освіти)	6 кредитів ECTS, загальна кількість годин - 180 годин, Денна форма: аудиторних 60, 28 лекцій, 32 год. семінарів, 120 годин самостійна робота. Заочна форма: аудиторних 14, 6 лекцій, 8 семінарів, 166 годин самостійної роботи
5. Вид підсумкового (семестрового) контролю	Іспит
6. Інформація про консультації	Консультативну допомогу здобувачі вищої освіти можуть отримати у ННП кафедри публічного та приватного права, які безпосередньо проводять заняття або звернувшись з письмовим запитом на електронну пошту за адресою kaf_ppr@tnu.edu.ua
7. Мова викладання	Українська
8. Прізвище, ім'я, по батькові викладача (науковий ступінь, вчене звання, посада)	Криворучко Лариса Сергіївна, д.ю.н., професор
9. Контактна інформація викладача	kryvoruchko.larysa@tnu.edu.ua
10. Посилання на силабус на веб-сайті Університету	https://tnu.edu.ua/

1. Опис навчальної дисципліни

Анотація дисципліни	Засвоєння даної дисципліни дасть можливість вдосконалити та поглибити знання студентів про поняття, особливості, види
---------------------	---

юридичних документів, правила та засоби юридичної техніки, сформувані вміння і навички щодо роботи з юридичними документами, укладання та редагування управлінських, кадрових, процесуальних документів. Знання та правильне застосування засобів, правил і прийомів юридичної техніки дозволить створювати грамотні, якісно оформлені нормативно-правові та індивідуальні акти, що є незамінним атрибутом сучасної професійної діяльності юриста.

<p>Мета, завдання та цілі вивчення дисципліни</p>	<p>Метою навчальної дисципліни є вдосконалення та поглиблення знань про поняття, особливості, види юридичних документів; формування у здобувачів вищої освіти уявлення про місце юридичної техніки у правотворчій, правозастосовній та інтерпретаційній діяльності; отримання знань стосовно техніко-юридичних прийомів і засобів та навичок їх використання при роботі з юридичними документами.</p> <p>Завданнями вивчення навчальної дисципліни є:</p> <ul style="list-style-type: none"> - опанування найважливіших категорій та положень юридичної техніки, особливостей укладання юридичних документів з огляду на їх призначення та види; - ознайомлення з системою ведення юридичних документів та з їх класифікаційними характеристиками; - вироблення навичок складання юридичних документів. <p>Формат проведення дисципліни: під час навчального процесу у звичайному режимі використовуватимуться презентації, тренінги, бесіди і дискусії, презентації, кейс-технології, індивідуальні консультації, індивідуальні дослідження, що спрямовані на активізацію і стимулювання навчально-пізнавальної діяльності здобувачів вищої освіти;</p> <p>у разі роботи в дистанційному режимі використовуватиметься платформа Google Classroom для проведення лекцій та практичних / семінарських занять.</p>
<p>Пререквізити</p>	

Загальні та спеціальні компетентності, що формуються у процесі вивчення дисципліни

У результаті опанування навчальної дисципліни «Юридична техніка» здобувач вищої освіти повинен володіти такими загальними (ЗК) та спеціальними (СК) компетентностями відповідно до Стандарту вищої освіти

URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vyshcha/standarty/2020/08/081-pravo-magistr.pdf>

Загальні компетентності (ЗК)

- ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК2. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.
- ЗК3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК4. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
- ЗК6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- ЗК8. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).
- ЗК10. Здатність розробляти проекти та управляти ними.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)

- СК1. Здатність застосовувати принципи верховенства права для розв'язання складних задач і проблем, у тому числі, у ситуаціях правової невизначеності.
- СК4. Здатність оцінювати взаємодію міжнародного права та міжнародних правових систем з правовою системою України.
- СК5. Здатність використовувати сучасні правові доктрини та принципи у правотворчості та в процесі застосування інститутів публічного і приватного права, а також кримінальної юстиції.

СК6. Здатність обґрунтовувати та мотивувати правові рішення, давати розгорнуту юридичну аргументацію.

СК10. Здатність ухвалювати рішення у ситуаціях, що вимагають системного, логічного та функціонального тлумачення норм права, а також розуміння особливостей практики їх застосування.

СК14. Здатність самостійно готувати проекти нормативно-правових актів, обґрунтовувати суспільну обумовленість їх прийняття, прогнозувати результати їх впливу на відповідні суспільні відносини.

СК15. Здатність самостійно готувати проекти актів правозастосування, враховуючи вимоги щодо їх законності, обґрунтованості та вмотивованості.

Очікувані програмні результати навчання за дисципліною:

ПРН 1. Оцінювати природу та характер суспільних процесів і явищ, і виявляти розуміння меж та механізмів їх правового регулювання.

ПРН 2. Співвідносити сучасну систему цивілізаційних цінностей з правовими цінностями, принципами та професійними етичними стандартами.

ПРН 3. Проводити збір, інтегрований аналіз та узагальнення матеріалів з різних джерел, включаючи наукову та професійну літературу, бази даних, цифрові, статистичні, тестові та інші, та перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи дослідження.

ПРН 7. Дискутувати зі складних правових проблем, пропонувати і обґрунтовувати варіанти їх розв'язання.

ПРН 8. Оцінювати достовірність інформації та надійність джерел, ефективно опрацьовувати та використовувати інформацію для проведення наукових досліджень та практичної діяльності.

ПРН 11. Використовувати передові знання і методики у процесі правотворення та правозастосування інститутів публічного та приватного права і кримінальної юстиції.

ПРН 16. Брати продуктивну участь у розробці проектів нормативно-правових актів, обґрунтовувати суспільну обумовленість їх прийняття, прогнозувати результати їх впливу на відповідні суспільні відносини.

1. Тематика та зміст навчальної дисципліни

Номер та назва розділу, теми, перелік основних питань	Вид навчального заняття	Форми і методи контролю знань	Кількість годин
<p>Тема 1. «Юридична техніка як галузь наукових знань».</p> <p>1.1 Поняття та ознаки юридичної техніки.</p> <p>1.2 Структура юридичної техніки.</p> <p>1.3 Види юридичної техніки.</p>	лекція	усне опитування	2
<p>Тема 2 «Поняття і сутність правотворчості».</p> <p>2.1 Поняття, види та принципи правотворчості. Загальна характеристика правотворчого процесу.</p> <p>2.2 Поняття, ознаки, зміст та структура концепції нормативно-правового акта.</p> <p>2.3 Поняття, зміст та види правової експертизи проектів нормативно-правових актів.</p> <p>2.4 Основні правила підготовки нормативно-правового акта.</p>	лекція	усне опитування	2
<p>Тема 3 «Законодавча техніка»</p> <p>3.1 Поняття та значення законодавчої техніки. Принципи законодавчої діяльності.</p> <p>3.2 Поняття законодавчого процесу та його стадії.</p> <p>3.3 Підзаконна правотворчість</p> <p>3.4 Локальна нормотворчість.</p>	лекція	Тестування	4
<p>Тема 4 «Техніка систематизації юридичних документів».</p> <p>4.1 Систематизація нормативно-правових актів як вид юридичної роботи.</p> <p>4.2 Поняття та особливості кодифікації.</p> <p>4.3 Поняття консолідації та її ознаки.</p> <p>4.4 Поняття інкорпорації і правила її проведення.</p> <p>4.5 Комп'ютеризація роботи з систематизації.</p>	лекція	усне опитування	6
<p>Тема 5 «Правила формування змісту нормативно-правового акта. Структурні та формальні (реквізитні) правила».</p> <p>5.1 Основні способи і прийоми формування змісту нормативно-правових актів.</p> <p>5.2 Застосування правил логіки при створенні нормативно-правових актів.</p> <p>5.3 Правила побудови структури нормативно-правового акта.</p> <p>5.4 Реквізитні вимоги стосовно форми нормативно-правових актів.</p>	лекція	тестування	4

<p>Тема 6 «Юридичні конструкції та презумпцій»</p> <p>6.1 Поняття та значення юридичної конструкції.</p> <p>6.2 Види юридичних конструкцій. Використання юридичних конструкцій при підготовці текстів юридичних документів.</p> <p>6.3 Поняття та ознаки юридичної презумпції.</p> <p>6.4 Класифікація юридичних презумпцій.</p>	лекція	усне опитування	4
<p>Тема 7 «Юридичні фікції, аксіоми, преюдиції, символи та застереження як специфічні засоби юридичної техніки»</p> <p>7.1 Поняття, ознаки та класифікація юридичних фікцій.</p> <p>7.2 Поняття, ознаки та класифікація юридичних аксіом</p> <p>7.3 Поняття, ознаки та класифікація юридичних преюдицій.</p> <p>7.4 Поняття та класифікація юридичних символів.</p> <p>7.5 Поняття юридичного застереження.</p>	лекція	тестування	6
<p>Тема 8 «Техніка тлумачення норм права»</p> <p>8.1 Поняття і загальна характеристика тлумачення права.</p> <p>8.2 Види тлумачення норм права.</p> <p>8.3 Способи тлумачення норм права.</p> <p>8.4 Інтерпретаційні акти.</p>	лекція	бесіда - дискусія	6
<p>Тема 9 «Правореалізаційна і правозастосовна техніка»</p> <p>9.1 Правореалізаційна техніка і правозастосовна техніка: поняття, співвідношення, значення.</p> <p>9.2 Використання техніко-юридичних засобів у процесі підготовки правореалізаційних актів. Техніка ведення договірної роботи.</p> <p>9.3 Акт застосування норм права як різновид правореалізаційного акта. Зміст та структура актів правозастосування</p> <p>9.4 Судова діяльність як різновид правозастосування. Види судових актів та вимоги до їх змісту.</p>	лекція	усне опитування	
<p>Тема 10 «Правотворчі та правозастосовні помилки»</p> <p>10.1 Загальна характеристика юридичних помилок.</p> <p>10.2 Помилки у правотворчості.</p> <p>10.3 Помилки при прийнятті корпоративних актів.</p>	лекція	дискусія	

Індивідуальні завдання

Індивідуальна робота здобувачів вищої освіти з юридичної техніки включає:

- анотування вивченої додаткової літератури, складання бібліографічних описів тощо;
- написання рефератів та їх захист на практичних заняттях;
- написання есе за визначеною тематикою;
- складання термінологічних словників тощо.

Технічне забезпечення

Технічні засоби: пристрої збереження та обробки інформації (ПК, ноутбук, планшет, тощо).

Програмне забезпечення: Mac OS X, Microsoft (Word, Excel, PowerPoint).

Політика курсу

Здобувач вищої освіти зобов'язаний дотримуватись політики доброчесності при виконанні завдань для самостійної роботи, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання з дисципліни «Юридична техніка». Відповідно до Закону України «Про освіту» академічна доброчесність – це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень. Дотримання академічної доброчесності передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

2. Відвідування лекційних та семінарських занять є важливою складовою успішного засвоєння дисципліни та успішної здачі екзамену. За об'єктивних причин навчання може відбуватись в онлайн формі за погодженням із викладачем дисципліни.

У випадку незадовільної підсумкової оцінки, наявності пропусків семінарських занять без поважних причин здобувач вищої освіти повинен здати пропущені теми в позааудиторний час, звернувшись до викладача.

Система оцінювання

Якщо з поважних причин здобувач вищої освіти протягом семестру не набрав 60 балів із 100:

- з поважних причин – він має право звернутись до викладача і виконати відповідні контрольні завдання протягом семестру, але не пізніше, ніж за тиждень до початку екзаменаційної сесії, та у разі їх виконання буде допущений до складання екзамену (заліку);

- без поважних причин – він не допускається до складання заліку. Порядок складання визначає викладач.

Підсумковий контроль: здійснюється у формі екзамену (заліку).

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	відмінно	A	відмінне виконання
80-89	добре	B	вище середнього рівня
75-79	добре	C	загалом хороша робота
66-74	задовільно	D	непогано
60-65	задовільно	E	виконання відповідає мінімальним критеріям
30-59	незадовільно	FX	необхідне перескладання
0-29	незадовільно	F	необхідне повторне вивчення курсу

Рекомендовані джерела інформації

1. Конституція України від 28.06.1996 №254 к/96-ВР. №2680-VIII
2. Господарський кодекс України від 16.01.2003 №435-IV. №2597-VIII
3. Господарський процесуальний кодекс України: Закон України від 06.11.1991 р. № 1798-XII- [738-IX](#)
4. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984 ВВР, 1984 додаток до №51, №166-IX
5. Кодекс законів про працю України від 10.12.71 ВВР,1971 додаток до № 50. № 113-IX
6. Кримінальний кодекс України від 05.04.2001 ВВР, 2001, № 25-26. № 140-IX
7. Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13.04.2012 р., підстава - [817-IX](#)
8. Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 р., підстава - [815-IX](#), [816-IX](#)
9. Цивільний процесуальний кодекс України: Закон України від 18.03.2004 р. № 1618-IУ, підстава - [768-IX](#)
10. Закон України «Про інформацію» від 02.10.1992 р. № 2657-XII [Електронний, підстава - [692-IX](#)
11. Закон України «Про Конституційний Суд України» від 13.07.2017 р. № 422/96, підстава - [524-IX](#)
12. Закон України «Про національний архівний фонд і архівні установи» від 24.12.1993 р., підстава - [440-IX](#)
13. Закон України «Про нотаріат» від 02.09.1993 р. 3425-X-, підстава - [775-IX](#)

Основна література

14. Шутак І.Д. Юридична техніка: теорія правових застережень. Навч.посю, 2014, 260 с.
15. Манько Д. Г. Юридична техніка й технології [Текст] : курс лекцій / Манько Денис Григорович ; Міжнар. гуманітар. ун-т, Каф. теорії та історії держави і

- права. Херсон : Грінь Д. С. , 2014. - 191 с. 34
16. Процесуальна документація: навч. посібник / П. М. Павлик, Ж. В. Удовенко, Т. М. Кілічава, Л. М. Райх. - 3-тє вид., переробл. та доповн. станом на 1 серп. 2010 р. - К. : Центр учб. л-ри, 2010. 560 с.
 17. Процесуальні документи у кримінальному провадженні. Зразки, роз'яснення : процес. док. слідчого, прокурора, адвоката, слідчого судді, суду / [В. В. Городовенко та ін.] ; за заг. ред. проф. М. А. Погорецького та О. П. Кучинської ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка, Нац. шк. суддів України. - Київ: Юрінком Інтер, 2015. - 545 с.
 18. Процесуальні документи у цивільних справах : теорія, методика, практика : науково-практичний посібник / ред. С. Я. Фурса - К. : Правова єдність, 2011. - 895 с.
 19. Процесуальні та договірні документи у практиці роботи /С. О. Теньков, О. В. Богатиренко, О. С. Головатенко [та ін.]. - К.: Професіонал, 2012. - 512 с.
 20. Шутак І. Д. Юридична техніка [Текст] : курс лекцій / Ілля Шутак; Івано-Франків. ун-т права ім. короля Данила Галицького, Лаб. акад. дослідж. прав. регулювання та юрид. техніки. - Івано-Франківськ; Дрогобич : Коло, 2015. - 226 с.
 21. Юридична техніка : навч. посіб. / Шутак Ілля Дмитрович, Онищук Ігор Ігорович; Івано-Франків. ун-т права ім. короля Данила Галицького, Лаб. акад. дослідж. прав. регулювання та юрид. техніки. - Івано-Франківськ : [б. в.], 2013. - 495 с.

Допоміжна література

22. Акти місцевих державних адміністрацій. (Зразки документів) : інформ.- довід. посіб. / С В. Циц. - Хмельницький : [б. в.], 2009. - 168 с.
23. Балтаджи П. Юридична техніка правозастосовних актів: теоретичний аспект / П.Балтаджи // Південноукраїнський правничий часопис. - 2006. - № 2. С. 68-70.